

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

— AQUESTA ÉS LA NOSTRA OBRA!

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

Tapes Esquella 1935

**Relligat i Tapes
Daurades
Pesseïes 8'50**

Ciudadà elegant i econòmic, el vostre
sastre i camiser no pot ésser altre que la

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18-BARCELONA

Gran Basar de Sastreria i Camiseria Sistema Nordamericà

Allí trobareu el vostre vestit i la vostra camisa amb
totes les comoditats de preus. Ni liquidacions, ni re-
baixes de preus no poden res amb nosaltres. Sols els
55 anys d'experiència comercial permeten fer el que
fa la Casa Bastida.

En Sastreria tenim

100.000 vestits confeccionats paten des de 15 pessetes.
100.000 vestits confeccionats llaneta en gustos moderns,
tall anglès, a 40, 50, 60 i 75 ptes. els més supe-
rioris.

100.000 pantalons confeccionats, des de 5 ptes. i classes
més superiors, a 8, 10 i 15 pessetes.

Amb un petit suplement us podem fer el vestit a la
mida, com també, si us precisa, tenim una secció que
ens permet lliurar-vos a la tarda el vestit encarregat el
matí.

En Camiseria tenim

100.000 camises de gran estil, a 4'95.

100.000 camises de diferents qualitats en zèfirs, pope-
lins i rayons, a 6, 8 i 10 ptes.

100.000 calçotets, des de 1'95 ptes.

100.000 samarretes, des de 0'95 cèntims.

100.000 pijames, des de 4'95 ptes.

En la camiseria a mida podem fer-vos estalviar un
50 per 100. Fem camises des de 8 pessetes, i de rayon
des de 12 ptes.

Encara que estem situats al Passeig de Gràcia, som
la casa més barata de Barcelona.

Obsequiem tots els compradors amb diferents pre-
sents i segells de la Caixa de Pensions per a la Vellesa
i d'Estalvi.

AVIS. — Els que de fora de Barcelona vulguin
servir-se de la nostra casa, poden escriure, i ad-
juntant 0'50 pessetes en segells, rebran figurins,
mostres i un sistema especial per a prendre's les
mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec
abans dels cinc dies.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
B A R C E L O N A

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pesseles
ESTRANGER: trimestre 5 Pesseles

CRONICA

Prou militarades!

No cal que expliquem a l'amic lector el silenci d'aquestes setmanes. Les causes que ens han obligat a emmudir són a bastament conegudes de tots nosaltres. Avui, en reprendre el nostre lloc en la palestra de la premsa, hem de deixar el to habitualment humorístic i substituir-lo pel que voldríem que expressés la nostra més pregona indignació.

Ja ha esclatat la militarada. Una vegada més, el poble ha caigut sota les bales traïdores dels militars deslleials, carregades amb pólvora negra, de negror de feixisme. L'amenaça que tant de temps ha planat damunt de nosaltres ja s'ha fet efectiva. La púrria del país amagada sota els uniformes de militar s'ha tret la careta i s'ha presentat al país nua, tal com és. Tal com és de baixa, de vil, de sanguinària, de despietada.

Un pronunciament més! Altra vegada el mal militar ha sortit dels seus deures, ficant-se on ningú no el demanava, sota el pretext de desfer torts. "Hem de posar a rotlle la dictadura". Dient això, cínicament, els uniformats anaven a sotmetre'ns al més dur dels jous, anaven a deixar-nos sota un feixisme terrible, que hauria estat llarg i intens, segurament.

Però no han reeixit. Ni reeixiran per ara. El poble autèntic ja ha dit ben clar que no vol sinó governs sortits d'ell mateix. I, com si volgués demostrar-ho una vegada més, s'ha llançat al carrer amb el més noble dels ímpetus. Als primers moments de la revolta, lluitant gairebé només amb les ungles. Haureu pres bona nota de la lliçó? Cal que ho tingueu en compte!

No han passat ni passaran. Que no es facin il·lusions. I si tenen alguna cosa de noble dintre seu, els facciosos que encara intenten fer caure la República, que

deposin la llur actitud. Cauran inexorablement. Ho vol tot un poble, un poble sencer i enèrgic, disposat a pagar amb la seva sang les llibertats. Encara hi són a temps. Si fossin capaços de reflexionar, demanaríem als militars que encara fan el cretí una estona de reflexió. Es inútil i pitjor per a ells!

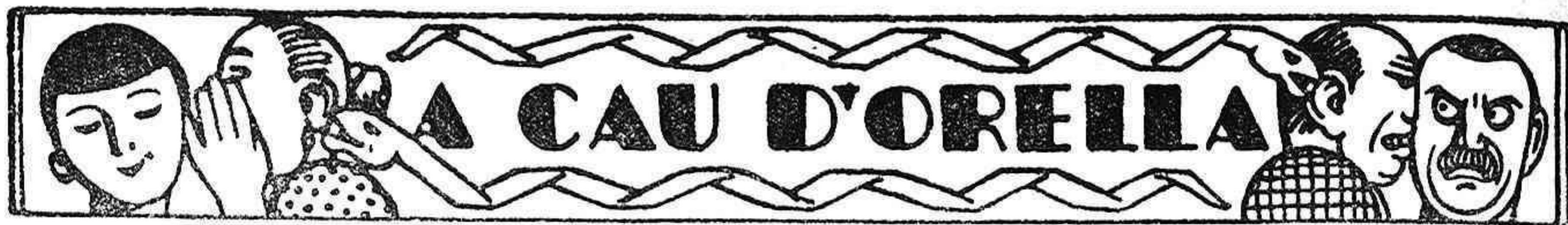
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, profundament revoltada, vol fer sentir la seva veu. Com a catalanistes, com a republicans, protestem enèrgicament dels fets tràgics que han commogut el nostre país. Volem que mai més no es repeteixin i que, per tant, es prenguin tota mena de mesures per tal d'impedir-ho. La reacció de suara, que ha culminat —pel que fa a Catalunya— en l'afusellament dels traïdors Góded i Burriel, ens fa tenir esperances.

Només se'ns acudeix un crit, que el diem ben alt:
ENDAVANT PER CATALUNYA I PER LA REPUBLICA!

GIL ROBLES
El covard núm. 1.

Aquest número ha estat visat per la censura

Aquell home dels mostatxos, que abans de fer-se ursulina, havia dirigit el «Papitu» i redactat tota mena de contes llefiscosos; aquell home tan republicà, que el mateix li fa fer un ditirambe a Cambó, a Macià, a Primo de Rivera o a Cirera i Voltà; aquell fenomen de la pluma amb trampolí i navalla albacetenya que saltava del Centre Nacionalista Republicà a la Unió Patriòtica i de la extrema esquerra a la dictadura; aquell home immens que el mateix ha servit sempre per naps que per cols, ara TAMBE (!!) s'ha encaixat a la situació i fa de cooperativista d'*El Dia Gráfico*.

Ens fa fàstic, però ens fem càrrec del que són les seques i ens limitariem a obligar-lo a contar cada dia un detall interessant de la vida porca del seu ex-amo Pic i Pon, que sembla que a l'exili l'enyora molt per les seves meravelloses aptituds de il·lustrabotes amb la llengua.

El Queipo.

Mai no heu sentit el pseudo-general Queipo de Llano, esgargame llant-se des de Sevilla? Es un espectacle recomanable. Si més no, serveix per a demostrar-nos la potència del vi de Xereç. Queipo de Llano és un b a n d a r r a solemne. Ment deliberadament tothora i les seves mentides les llança als quatre vents.

La nit del dia onze d'agost donava la notícia d'haver bombardejat la ciutat de Barcelona les forces del general Goded.

Trista mentida, aquesta! Poques hores després de la radiació, el general Goded moria al glaci de Santa Elena, al castell de Montjuïc.

Volem creure que el Queipo ho deia de bona fe. No podem adme-

tre, malgrat la bandarrereria reconeguda del facciós, que ho digués irònicament.

Però, qui sap.

Reivindicacions

Un periodista barceloní deia l'altre dia, referint-se als darrers temes que han apassionat l'opinió pública:

—Ves per on l'«Uruguay i el Castell de Montjuïc s'han reivindicat!

Realment, realment!

Canvis

La revolució triomfant ha fet canviar una sèrie de coses. Hi ha qui encara no s'ha fet a la idea que tot plegat ha canviat completament.

Els diaris, per exemple. Qui havia de dir que el rosat i angelical «El Matí» quedaria convertit en el proletari i revolucionari «Treball»? I el tronat «Correo Catalán»? I el vell «Brusi»?

Un d'aquests diaris va començar

a rebre baixes de subscriptors. No era pas gens estrany. Es ben lògic que el lector d'un diari de la crosta s'esfereixi llegint les noves doctrines. Però no és tolerable.

Així ho han comprès els qui fan el diari i han tramès una carta als subscriptors. «Si us doneu de baixa, diuen, prendrem represàlies». Com que tenen la llista dels abonats, agafen la paella pel mànec.

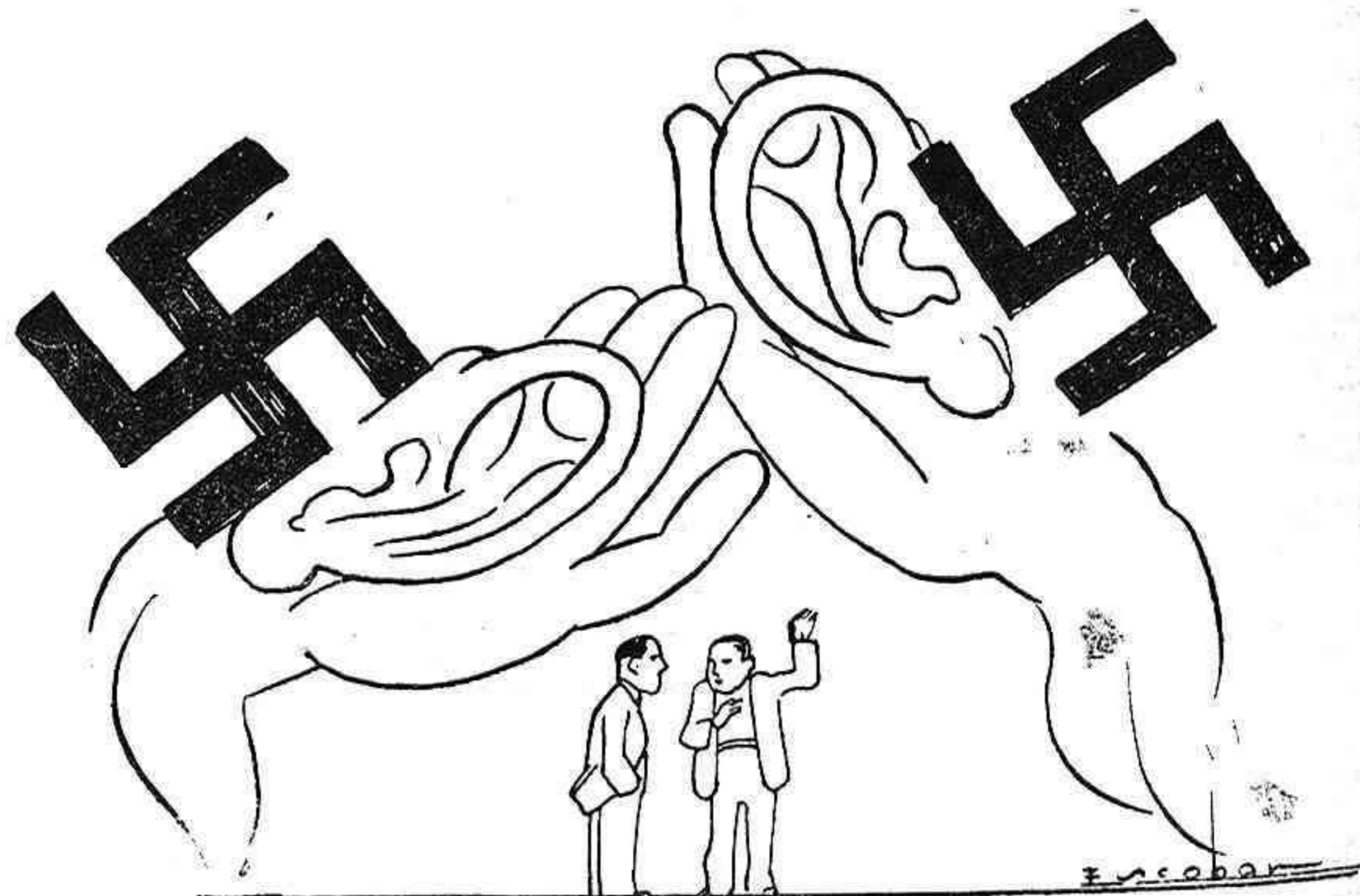
A la guerra, com a la guerra!

Les monges, en la intimitat

L'Associació d'Alumnes de l'Escola de Belles Arts, s'ha incautat per al seu estatge del convent de les monges dites Reparadores, del carrers de Casp.

La llista de les coses que hi han estat trobades és del més divertit. Donem, com a mostra, un extracte:

- Una guitarra en bon ús.
- Caretas de les de Carnestoltes.
- Un nas de cartó.
- Retrats de monges disfressades.
- I una teula de capellà!

COMPTE AMB EL PARLAR. ORELLES FEIXISTES US PODEN OIR

Comentaris

L'autèntica Espanya.

El poble espanyol, malgrat ésser subjugat per veritables règims de terror al llarg de la seva Història, malgrat l'analfabetisme, la ignorància i el fanatisme a què ha estat sotmès, ha tingut sempre un agut sentit de classe. S'ha revelat sempre contra tota mena d'imperialisme, contra tota amenaça a les seves llibertats.

Així, quan Napoleó, el bandit cors, va arribar al punt culminant de la seva glòria, li va semblar que amb un simple passeig militar dels seus exèrcits dominaria també Espanya.

Però, no comptava Bonaparte amb un petit detall: el poble. El poble espanyol, que mal equipat i gairebé desarmat, va escriure amb la seva generosa sang l'epopeia més gloriosa del món contra l'imperialisme.

Llàstima gran que del sacrifici d'aquells herois se n'aprofitessin els Borbons traïdors!

Avui també el poble s'ha aixecat contra la nova i darrera forma imperialista que és el feixisme; i s'ha aixecat ara amb consignes més concretes i decisives per a l'esdevenidor dels treballadors.

Una vegada més, l'autèntica Espanya ha estat la picota de l'impe-

rialisme que volia esclavitzar Europa i destruir la seva civilització.

Aquesta sí que és la veritable Espanya tan llunyana de l'Espanya negra de les persecucions històriques, la de la Inquisició, la de la clerecia brutal i fanàtica, la dels alçaments militars i la dels generals covards i traïdors que volien erigir-se en redemptors del poble, d'un poble que ha palesat, que sap quina és la seva trajectòria final.

L'autèntica Espanya, amb Catalunya, s'ha llençat al carrer amb les armes a la mà!

I una vegada més en l'Història per la llibertat!

Les rates.

Els eternals «neutrals» que sempre, malgrat la seva «neutralitat» s'acosten als qui guanyen, ja comencen a donar fe de vida.

Com les rates, bestioles peculiarment espantadisses, aquests «neutrals», quan varen sentir els primers trets cuidaren d'amagar-se a les seves respectives clavegueres per al cap d'uns quants dies, treure el nas per assabentar-se de qui havien guanyat. I com que hem guanyat, els intifeixistes, la rata Màrius Aguilar, ha sortit de la claveguera radical d'en Pic i Pon per sollicitar el seu ingrés en un Sindicat afecte a la C. N. T.

No sabem encara què decidirà

aquesta central sindical respecte a aquest cas de civisme.

No creiem que en les fileres de braus treballadors de la C. N. T., que s'han convertit de glòria en la lluita contra el feixisme, no creiem que en aquestes fileres d'honrats treballadors pugui ésser admès Màrius Aguilar, la rata sortida fa poc de la claveguera radical.

Escola lerrouxista.

Salazar Alonso, el repulsiu Salazar Alonso, el arribista, el radical, vaja!, per dir-ho d'una vegada, abans de fugir va deixar escrit el seu testament.

Ha fet bé, perquè, políticament, per ara només políticament, està mort.

En l'escorcoll efectuat en el seu domicili, també s'han trobat documents en els quals es demostra la seva participació, no sols en l'afer «strapelista» sinó també la seva relació i intervenció en l'aixecament feixista. Heus-vos ací un digne deixeble d'en Lerroux, un altre dels homes que volien «eixamplar la base de la República».

On anirà, ara, aquest Salazar amb els Vaquero, Alba, Moreno Calvo i l'Aureli afanar carteres sota la direcció de l'illustre cabdill?

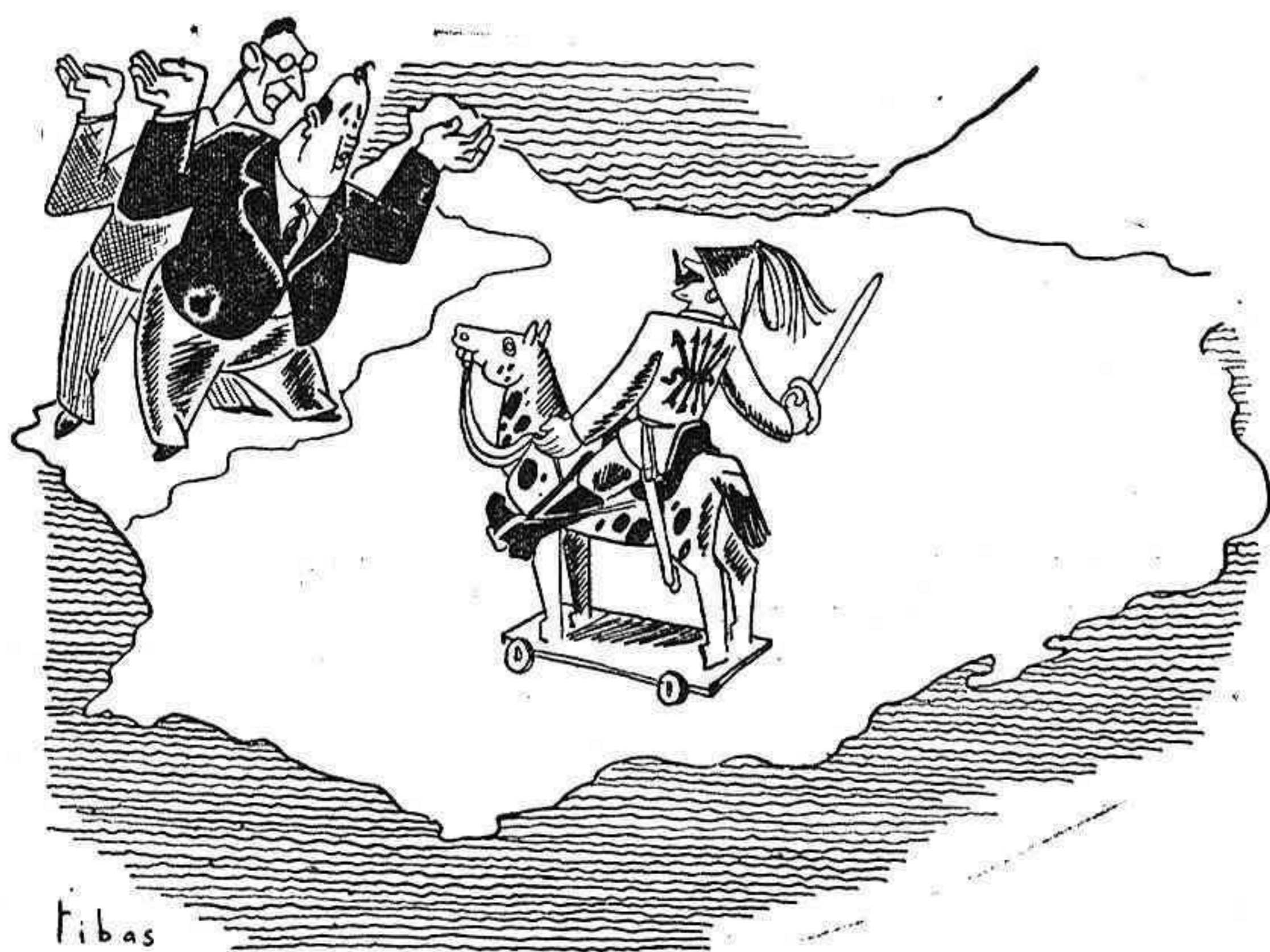
Negre esdevenidor!

ALMOND.

FACCIOSOS

—M'hauré de retre...
—Als lleials?
—I a l'evidència.

Tibas

EL VALENT

—Gil Quiñones, véns, sí o no?
—Si guanyés...siu... a...vi...seu-me.

GLOSSARI

Dotzè manament: Resignar-se a la voluntat de Déu

Els catòlics de professió fan un gran plat dels manaments de la llei de Déu. Hi afegeixen els cinc manaments de l'Església, però a manera de preceptes de menor quantia, per bé que substanciosos, com una mena de finca d'esbarjo. Val a dir que invoquen el decàleg perquè el compleixin els altres i l'imposen als qui no veremen la vinya del Senyor. Ells, considerant-se com de la casa, s'han cregut exempts de seguir la llei mosaica, i, sempre que els ha convingut, se l'han passada, junt amb les acreditades obres de misericòrdia, per allí on l'esquena canvia de nom.

Si creguéssin de bona fe el que prediquen, haurien d'esglaiar-se de comparèixer a donar compte al Jutge suprem del mal ús i sofisticació que han fet de les màximes evangèliques i de tots els ets i uts del vell i del nou Testament. Amb llur cobejança i instints desenfrenats de gaudi, de domini i de possessió,

s'han posat sempre de part dels tirans, dels abassegadors i dels potentats: han convertit la casa de Déu en un cau de concubinatge i en un mercat on tot es compra i es ven, i han fet de la figura humaníssima de Jesús una mena de marca de fàbrica o de gerent honorari d'una empresa que es dedicava al negoci lucratiu de vendre cel cobrant amb béns de la terra.

Quan el poble s'ha escurçat les orelles, que, per paradoxal que sembli, és quan se les ha vist, i s'ha esquilat la llana del clatell, que tenia ja l'espessor d'una selva, els falsos ministres i esticordetes del bon Déu han posat els llavis en forma de cua de peix bo i brandant la testa, com dient: —Si no ve un general que porti la virilitat en un carretó, per no cabre-li dins les calces, estem perduts!

Si els fariseus que juguen a cristians no s'atreveixen a donar la cara i el pit, i no tenen més llum per

a anar-se'n al llit que els trets d'uns militarots traïdors, covards i indignes, haurien pogut afegir els manaments de la llei de Déu un onzè d'aquesta gran virtut: "No destorbar". L'instint de conservació, si més no, no havia de mancar-los amb estalvi, per a ells i nosaltres, de greus danys irreparables.

Si els professionals de la crosta no haguéssin convertit els temples en basars, en cataus de conspiradors i en reductes de feixisme, no ens haurien exposat a la vergonya i a la tragèdia de veure liquidat en unes hores el patrimoni artístic i arqueològic de sis centúries. Possiblement havem pecat de refiats, car el deure dels republicans, en tant que homes amants dels tresors amuntegats per generacions d'artistes, era expulsar de bell antuvi els mercaders del temple i restituir els monuments al poble, per tal que els donés un destí noble i d'utilitat ciutadana. No ha estat així; però a l'hora de les exclamacions tardanes i inútils, cal fer responsables, a aquets catòlics d'ofici, de les malifetes que ells amb llur inconsciència i estupidesa han congriat.

I si després de tot el que ha passat, s'obstinen a seguir destorbant, els aconsellariem que pensin en un manament que faci la dotzena i que es concreti a resignar-se bonament a la voluntat de Déu. Perquè, diguin el que vulguin, Déu els ha deixat de la mà. El bisbe de Barcelona, el brètol i canalla Irurita, suara fugitiu, va invocar amb imprudència el nom de Déu convertint-lo en esquer electoral i com a resultat les dretes van perdre les eleccions. Els catòlics feixistes i monàrquics han encès tots els ciris perquè Déu il·luminés els generals i caps d'avançada sublevats i aquests han estat vençuts i copiosament batuts per les milícies del poble. Segurament confiaven en Sanjurjo, com una mena de Sant Jordi amb esperons i alcohol i el llamp de Déu l'ha fulminat quan venia a salvar les essències esbravades del borbonisme, de la mi-

litarada, dels fills de Sant Ignasi i de la plutocràcia. ¿Es que no el veuen el dit de Déu? Ni tan sols gosser plantar cara lleialment i fer-se

matar en camp descobert per por que Sant Pere els etzibi la porta del cel pels nassos.

PANICAL.

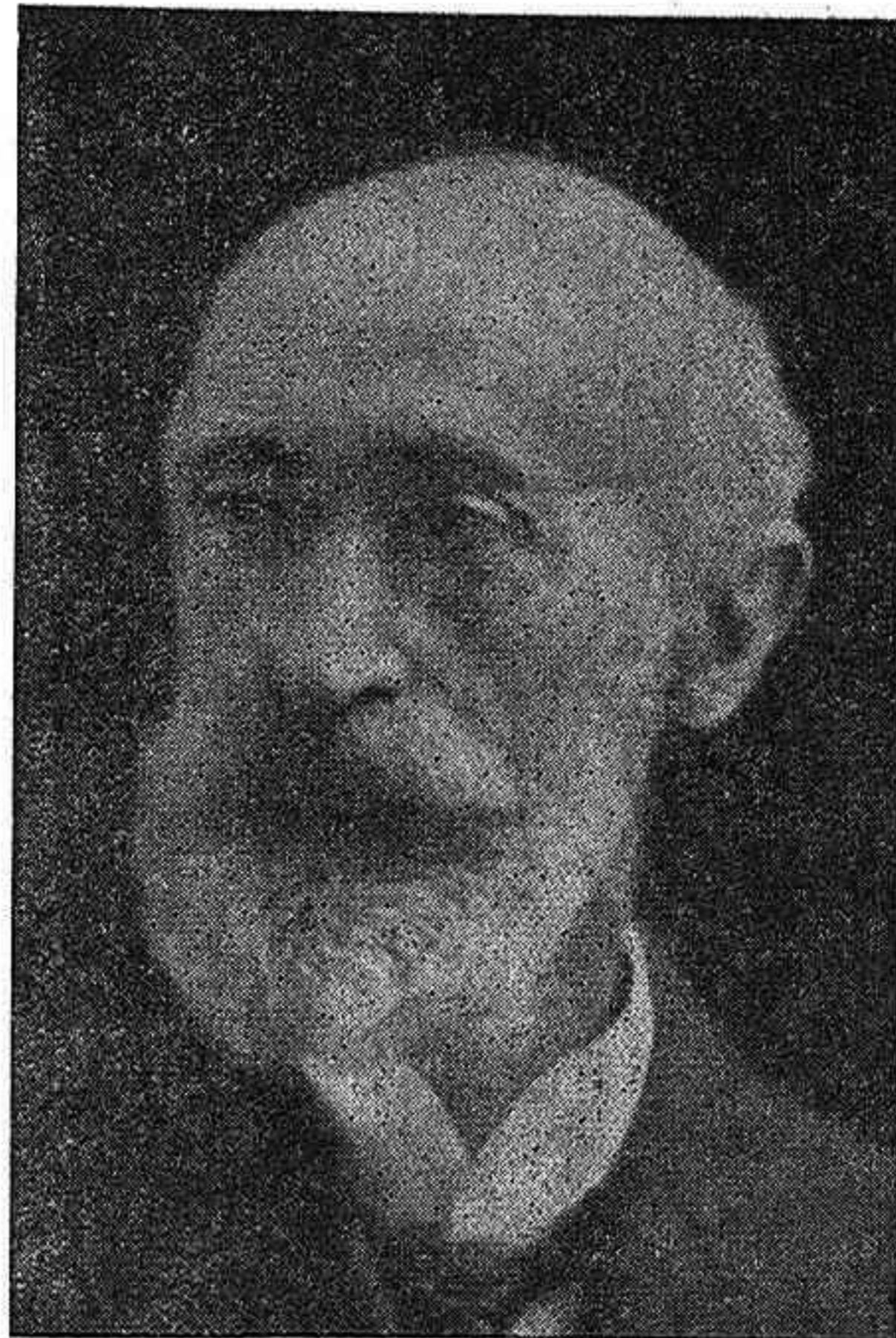
Que el bon record dels catalans perpetui en les noves generacions la vàlua de la formidable producció d'Apelles Mestres.

APEL.LES MESTRES

L'any 1854 va néixer el gran artista enmig d'una de les revolucions més sagnants de les que llavors assolaven el país ibèric, la qual fou el preliminar de la que catorze anys després havia d'enfonsar, si bé d'una manera circumstancial, el despotisme borbònic. El 19 de juliol d'enguany, moria Apelles Mestres en el moment que Barcelona es batia en un dels episodis més tràgics de la llarga i turbulenta vida de la nostra ciutat.

Es-destí dels barcelonins viure entre el goig i l'esglai, la festa i la barriada, la cultura i la barbàrie, les ànsies de llibertat i les escomeses de la tirania. I en aquest camí que anem seguint qui sap on, no és estrany —per bé que calgui destacar-ho— que Apelles Mestres, un dels artistes més sensibles, humà fins al moll dels ossos, que ha dibuixat, escrit i cantat els afectes més íntims i l'amor immens envers els petits, els humils, els més diminuts éssers de la natura, hagi obert i clos els ulls entre dues convulsions revolucionàries.

No anirem a parlar de l'obra ni de la personalitat del gran artista per ésser ja conegudes a bastament, i per haver estat profusament comentades amb motiu de l'homenatge que li va dedicar tot Catalunya no fa pas gaire. A més, estem massa contorbats per a estampar paraules serenes, única manera de poder parlar amb justícia d'Apelles Mestres, en aquests moments d'angoixa i d'indecissió. «L'ESQUELLA DE LA TORRATXA» ha perdut, amb Apelles Mestres, el seu vell amic, car la història del nostre setma-

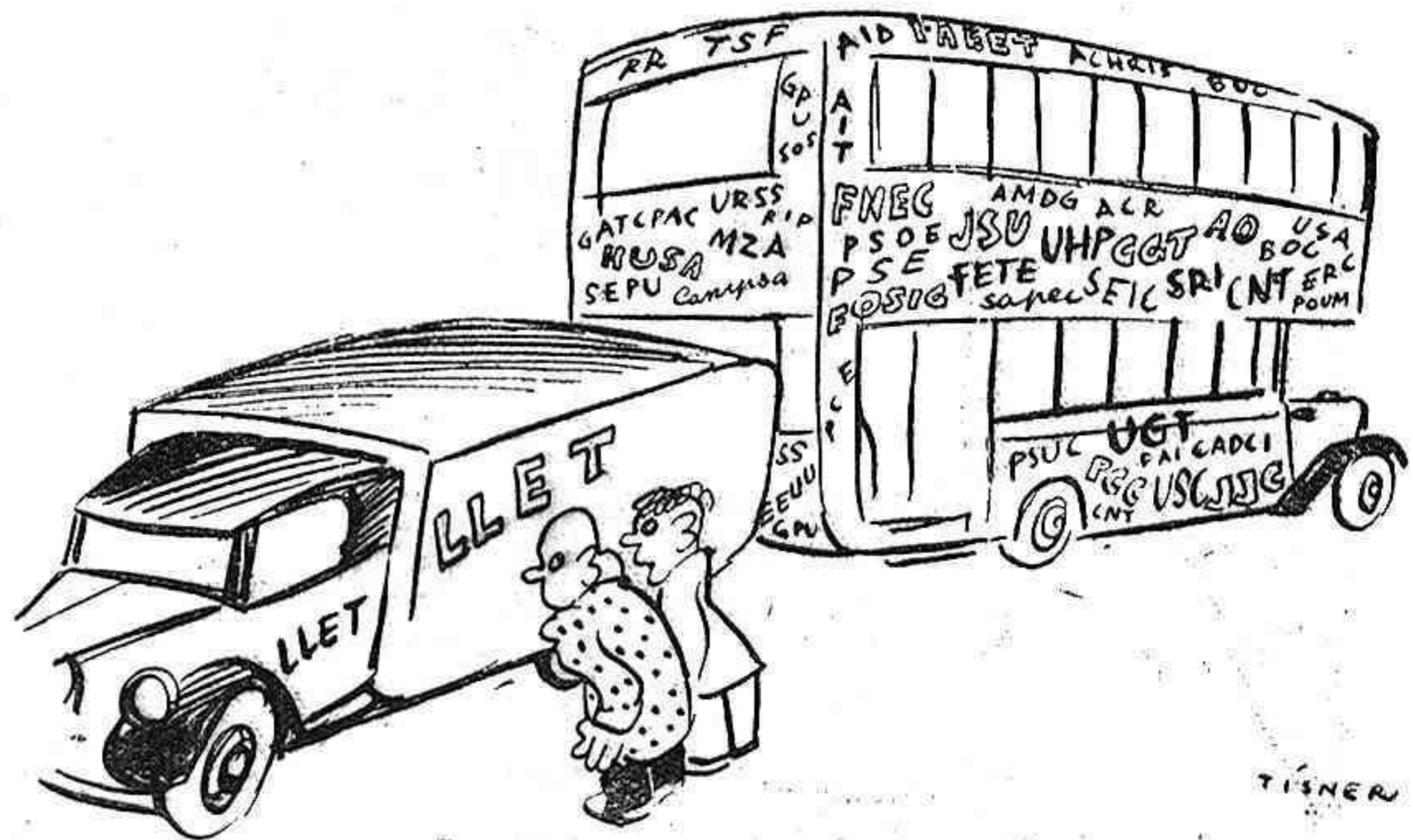
nari està enllaçada, des de llurs començos amb l'obra de l'eminent artista traspasat.

El pare del nostre dibuixant Alloza i Lluís San Emeferio, són moris

Amb el nostre sentiment més pregon hem de donar compte, aquesta setmana, de la mort de dos preats amics nostres. Un, el pare del nostre amic Alloza, el dibuixant, mort a Bujaraloz a causa dels maltractaments dels feixistes, quan encara hi eren.

El pare del nostre Alloza era un republicà ferm, brau lluitador, que no ha pogut suportar la vilesa del tractament que els feixistes van donar als seus presoners. No cal dir com ens colpeix el fet. Ni cal dir com el lamentem vivament. Ens fa l'efecte que no trobarem les paraules que puguin expressar exactament el nostre condol per aquesta terrible desgràcia.

Endavant, amic Alloza! Ens tens toltos nosaltres al teu costat. Només et volem dir, en aquesta hora tràgi-

INICIALS

—Lliga Espanyola de Treballadors?
—No, home, no: LLET.

TISHNER

—Com es defensa la República.

—Com s'imposa el feixisme.

ca, que pots comptar PER TOT amb els teus amics!

* * *

Un altre bon amic, Lluís San Emeterio Garate, ha mort lluitant heroicament al Front de Saragossa. San Emeterio Garate ha mort dignament, de la manera que saben morir els herois.

Amb tot el dolor de la nostra ànima saludem els germans dels nostre amic. No se'ns acudeix altre crit que aquest: Visca la República!

D'una setmana a l'altra

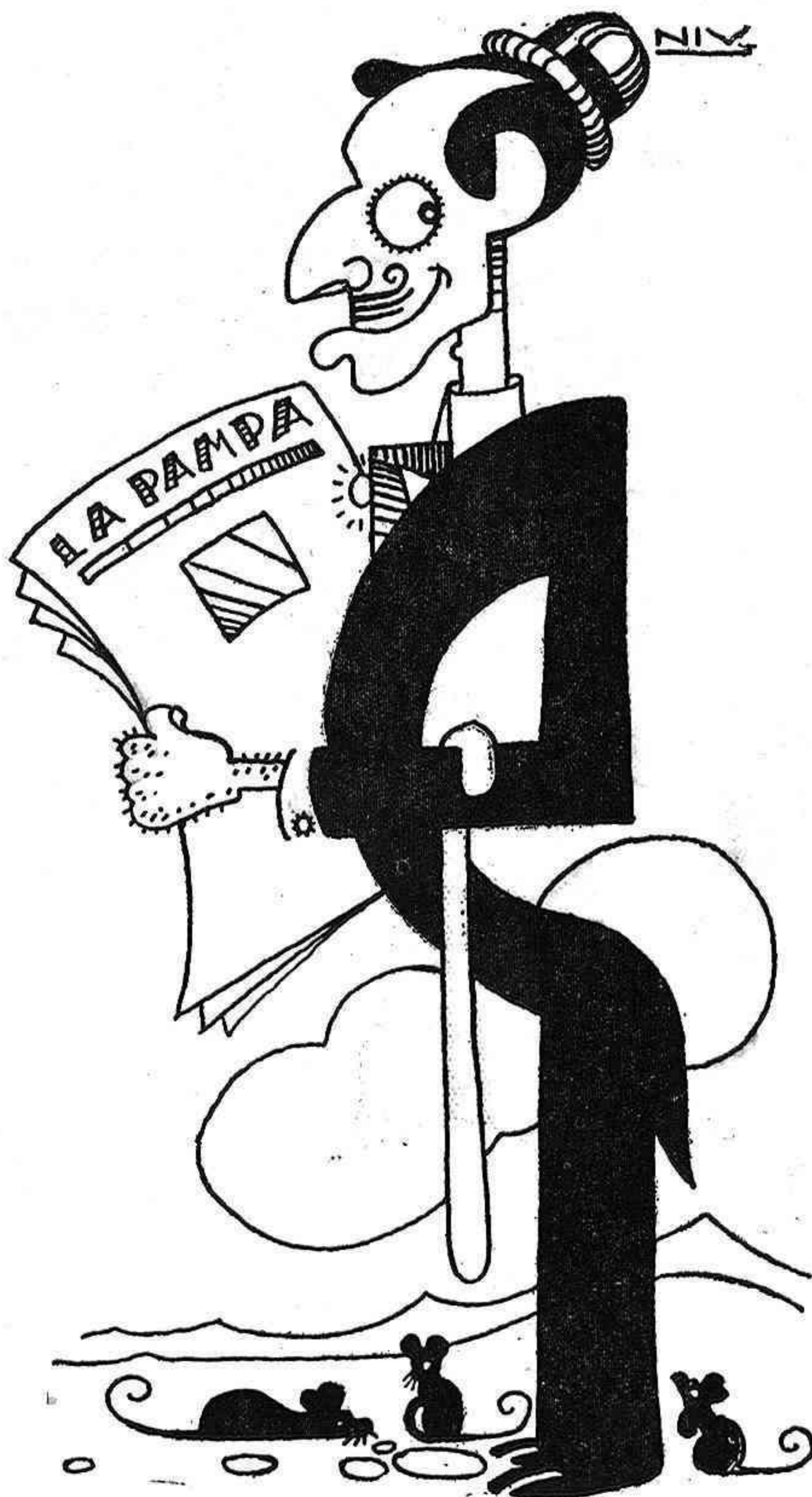
¡Visca la República!

La nostra darrera crònica, sota el titular «Pau», va coincidir en l'esclat d'un moviment feixista a la Península que ha tingut fatals conseqüències. Els homes s'han metrat per no deixar pas a una altra Dictadura. El mal és que de tots els qui es varen alçar contra la República, ben pocs sabien què anaven a fer. Els seus caps els van enganyar criminalment; els soldats han sofert novellament per culpa dels qui els

TREBALLADOR

Era la fam d'avui i la guerra de demà: Aixafar-lo.

ARA SI QUE ESTIC F...

comandaven, i els enviaven a l'escorxador. Les tropes s'han sublevat? No! S'han alçat contra la República els caps i oficialitat, aquells que han traït un jurament que van fer.

I ara, què? Feixistes, a vosaltres, feixistes, m'adreço. Us podeu fregar les mans de gust. Ja podeu estar ben contents. Heu fet vessar la sang a dojo. Han caigut les víctimes a centenars, el poble ha tastat el regust del plom de les vostres bales i moltes llars humils, abans rialleres i tranquil·les, han esdevingut tristes i ploroses per la mort del pare, germà o promès. Sobre el vostre cap, sobre la vostra consciència—si és que encara us en queda un bri—pesarà com una llosa aquest nou intent de restauració dictatorial i les vostres mans, tacades per la sang dels qui heu assassinat, us recordaran un dia darrera l'altra, el vostre darrer acte absolutista i salvatge.

El poble, però, tot i pagant cara —i tant cara!— la vostra gesta, s'ha revelat contra vostre i ha vençut. Els pobles, quan tenen raó —i en tenen sempre, també. El poble ha lluitat amb braó, ha donat la seva sang, les seves vides i us ha aixafat. Aquesta vegada no heu sortit amb la vostra. El govern republicà segurament farà que, d'ara endavant, no pogueu tampoc sortir-hi.

Visca la República!

JOAN RIERA.

croniqueta de la setmana

Lerroux, el repugnant Lerroux, que abans d'esclatar el moviment feixista contra el poble, es va internar a Portugal, s'ha ofert al Govern legítim per fer de mitjancer entre els lleials i els feixistes.

va salvar en Goded de les justes ires populars.

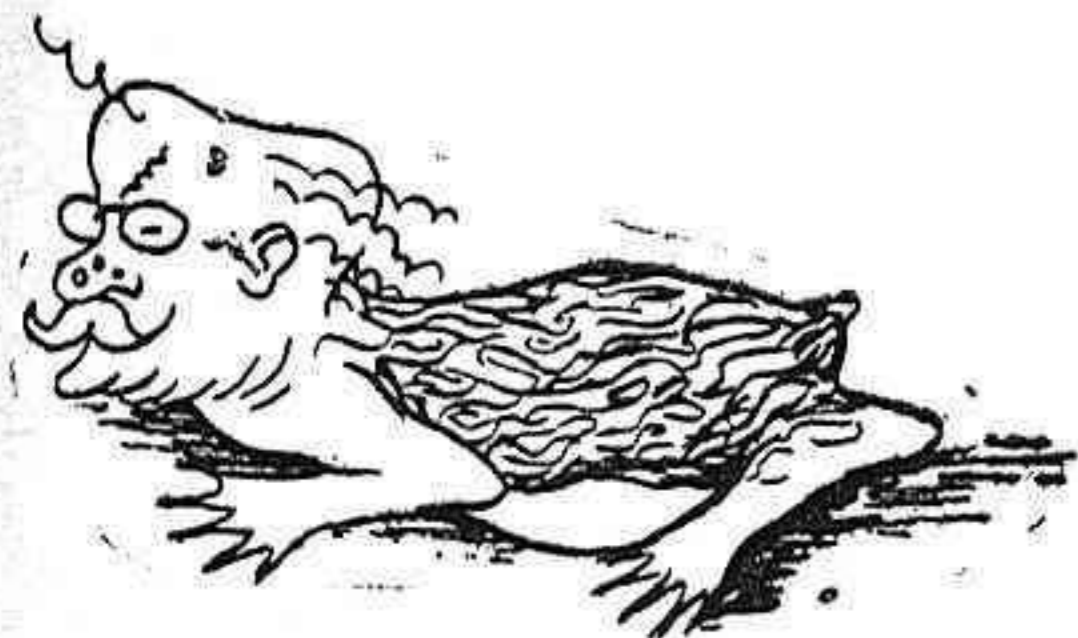
* * *

Aquest individu, assabentat de la insurrecció, cuidava d'adoptar una posició simpàtica a la reacció.

Lliga pura.

* * *

A tothom extranyava els tons monàrquics del Ventosa i Calvell al Parlament.

Cinisme? Poca-vergonya? Oportunisme?... quin adjectiu adequat es pot donar a aquesta actitud?

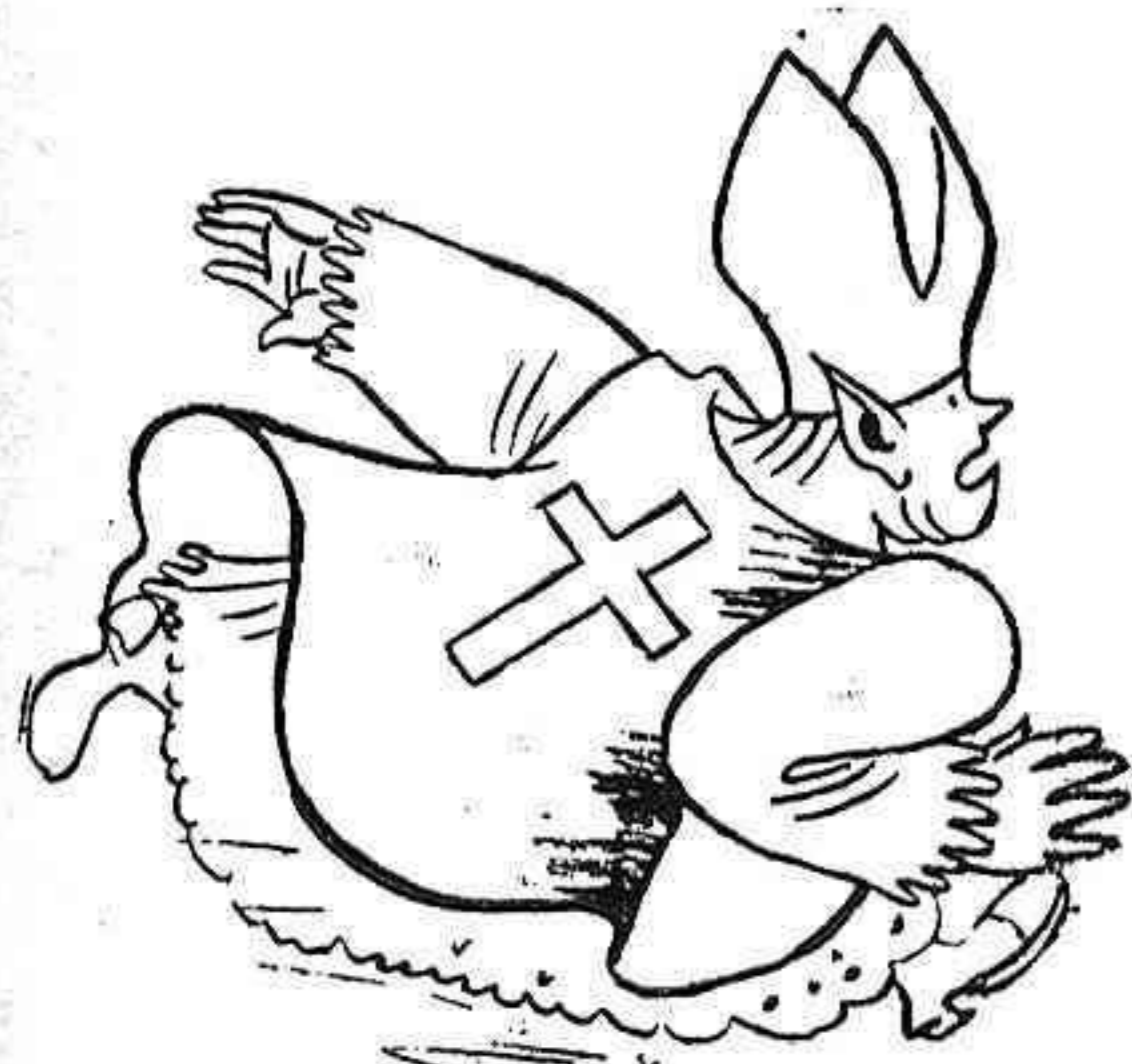
Lerrouxisme!!

* * *

Al Club Nàutic es va trobar un dipòsit de bombes dels feixistes. Per fi Cambó ja ha trobat l'anarquista de Terrassa.

* * *

El divertit, per no insultar a la seva mare, Dr. Irurita, dies abans de la insurrecció, assegurava en les seves pastorals que Déu estava amb ells.

Aquest Déu és tan poc seriós com el seus ministres.

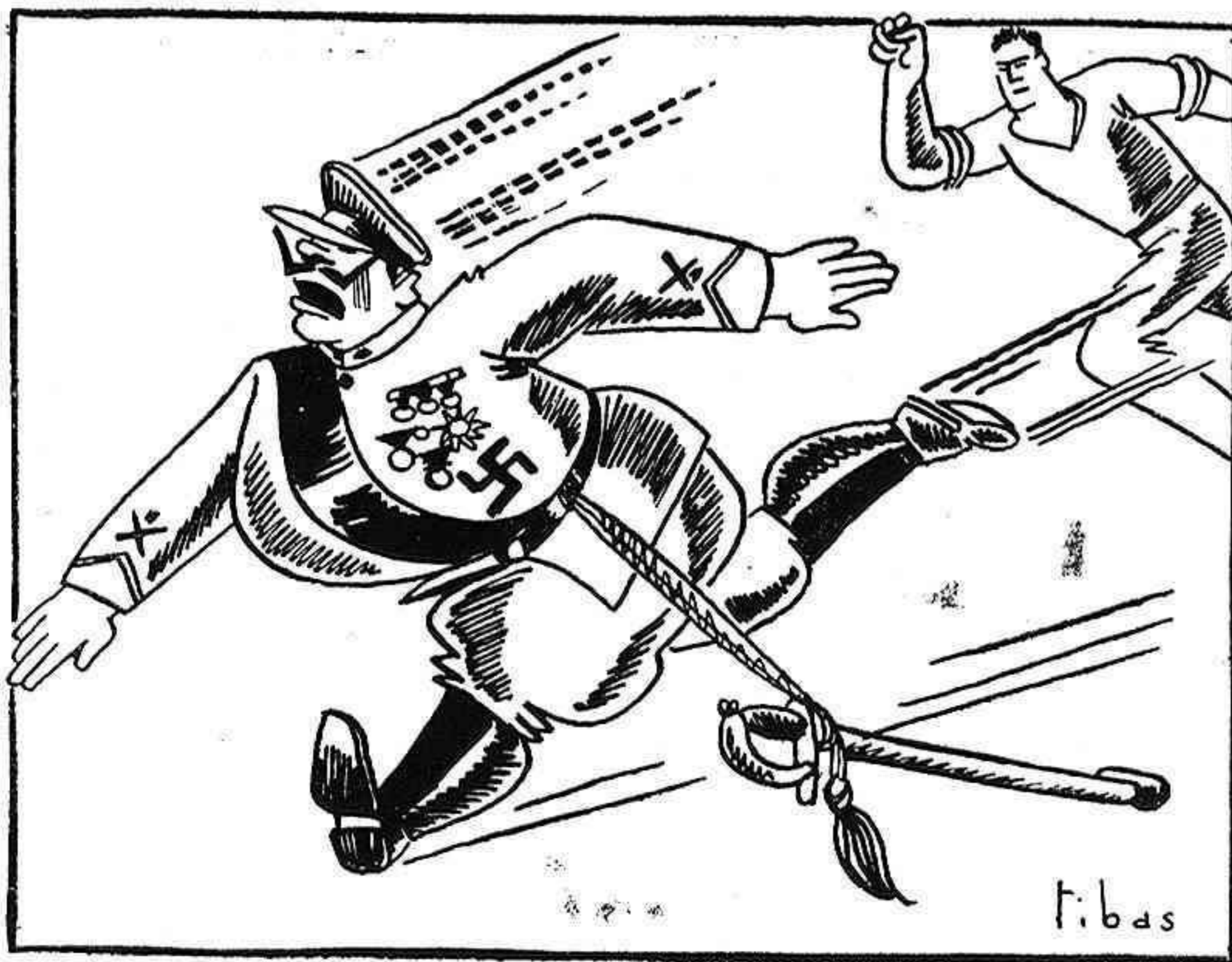
* * *

El Goded va ésser un dels militars que s'oposava a l'indult d'en Pérez Farràs, i aquest digne militar

TÍSNER

—Em sabia greu que ens 'prenguessin Xereç.

LA MARXA DE CADIÇ

Quan la sublevació del 10 d'Agost, el poble demanava la mort del traïdor Sanjurjo. Azaña el va perdonar.

En el programa d'en Sanjurjo i altres criminals, figurava la mort d'Azaña. Noblesa militar.

* * *

Es una llàstima que no hagin arribat a Barcelona les tropes del Terç.

S'haurien trobat amb aquells «rabassaires».

L'«speaker» de la ràdio entre nota i nota posava un disc.

Després d'un breu parlament va dir: «Ara sentiran un «fox»...»

I efectivament es va sentir un «fox» granejat...

* * *

I pensar que amb mitja dotzena de trets el 14 d'Abril s'hauria evitat tot això!

* * *

Alcalà Zamora (a) «el Botas» dies abans del moviment feixista va sortir amb tota la seva família cap a Noruega.

Quina casualitat!

* * *

Quan les dretes fan una revolució (?) envien al carrer els soldats

i ells es queden a casa o bé posen per entremig la frontera.

Els homes d'esquerra surten al carrer en front del poble armat.

Encara hi ha classes.

* * *

I Primo de Rivera, què? Aquest delinqüent hi era en relació amb els seus sequaços. Què espera el Govern? Els feixistes en la seva covarda

fugida dels pobles d'Aragó deixen un rastre sinistre de sang innocent.

Agafen dones i fillets d'obriers i, de cara a la paret, els afusellen.

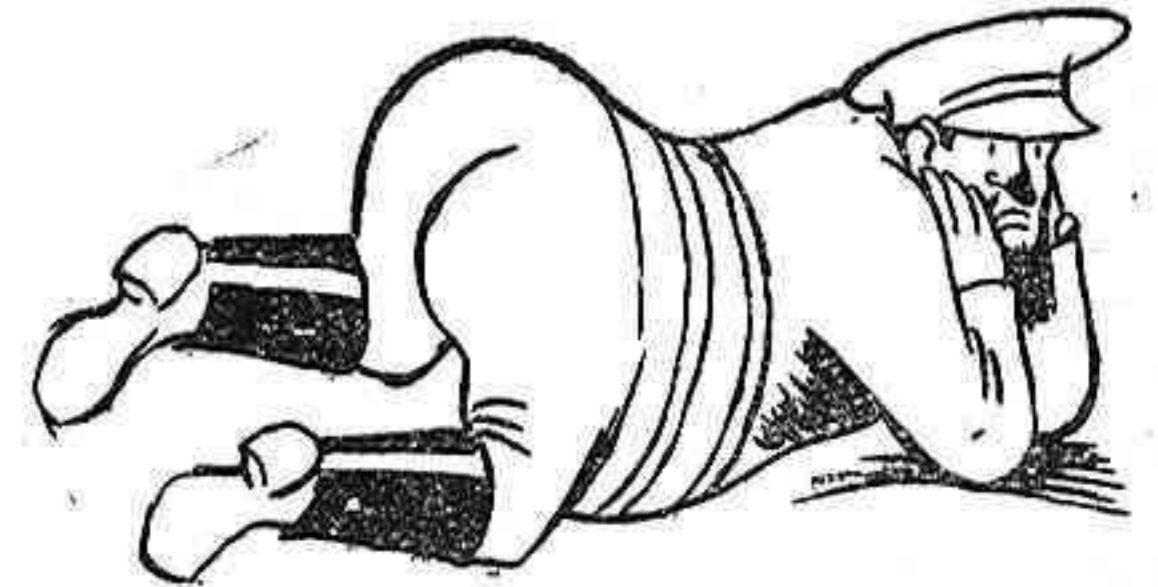
Prèviament aquesta paret ha estat abans empastifada amb aquestes inscripcions:

«¡ Arriba España! » i « Dios, Patria y Rey ».

Quina Espanya, quin Déu, quina Pàtria i quin Rei són aquests que immolen víctimes innocents?

* * *

A les 5 del matí van sortir els ge-

nerals amb les seves columnes i canons.

A les 7 de la tarda no quedaven ni generals, ni columnes, ni canons.

Oh! el glorioso ejército español!

* * *

Ens diuen que el Goded, a la presó, gaudeix d'un tracte d'acord amb la seva «categoria».

Si això del tracte estigués d'acord amb la «categoria» dit individu ja hauria estat afussellat.

—També hi havia ametralladores en aquesta església.
—Era una nova manera de pregar Déu.

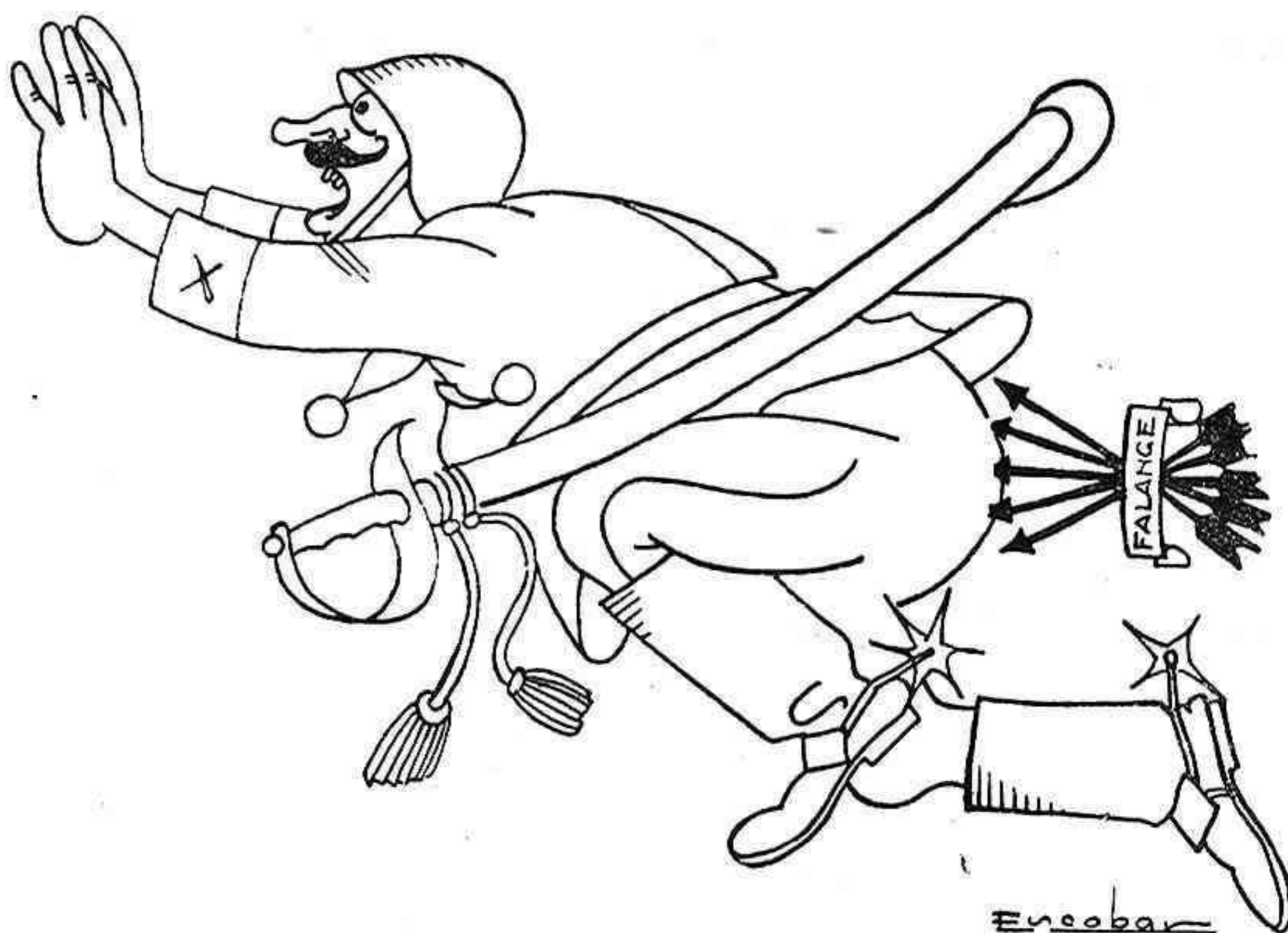
Esquellots

Per fi s'ha descobert el joc que restava amagat, encara que érem molts els qui el vèiem clar. Els nits de les cartes han resultat ésser la vera efígie dels generals Fanjul, Queipo de Llano, Franco, Goded, Cabanelles i altres pintes per l'estil, acompanyats d'una constel·lació d'innombrables xupòpters. Alguns d'ells, ostentaven càrrecs de responsabilitat conferits pel govern cedista-radical i respectats pels ministeris del Front Popular. Altres, han pogut sublevar-se gràcies a la candorositat angelical de les esquerres. Sortosament, el joc ha estat desbaratat, a costa de sacrificis, de sang i de llàgrimes a dolls.

Suposem que el que ha acceptat servirà d'experiència i així com setmanes enrera recomanàvem des de «L'ESQUELLA» l'ús inexorable de la podadora, del garbell i de l'escombra, ara caldrà recórrer a eines d'una eficàcia irresistible.

* * *

Algú ha dit que ja es sabia que molts dels militars sublevats no eren afectes al règim, però que hom els mantenia en llurs llocs en qualitat de «tècnics» i confiant amb el jurament d'honor» de fidelitat que havien prestat a la República. Això de l'«honor»... ja ho havem vist i no

Qui amb «canalla» s'embolica...

ens ve de nou. Podríem parlar una estona llarga de l'«honor» de la militarada des de temps molt llunyans. Quant a la «tècnica», amb la qual no hem cregut mai, a menys que no es tracti de la que s'esmerça en les taules de joc, els cabarets i els cellers, n'hi ha hagut prou en constatar l'«heroica» gesta dels sublevats.

En dir que han fet quedar bé a alguns que ací es comportaren amb poca traça el 6 d'octubre del 1934, està explicat l'encert dels «tècnics». Els qui llavors demanaven carn de «gallina catalana», hauran de con-

venir que aquesta gallina ja ha fet ous.

* * *

Darrera cortina esperaven el curs dels esdeveniments els dos arcàngels fulminadors del dretisme feixista. Sanjurjo i Martínez Anido. El primer ha caigut mort pel Destí abans d'entrar en terres de la República. El Destí ha acomplert amb escreix la pena capital imposada al general traïdor i de la qual el va absoldre generosament el règim republicà.

**La
Cuina a Gas
indispensable
a tota
Casa Moderna**

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Àngel, 20

Quant a Martínez Anido, si hom l'atrapa, cal avançar-se al destí.

* * *

Ja que havem fet esment del destí, creiem curiós remarcar com reserva sorpreses de tornajournals. A la matinada del 7 d'octubre del 1934, els canons de l'exèrcit feixista abatien la Generalitat i el president Companys, presoner, s'adreçava per la ràdio als catalans donant per vençuda la resistència i demanant que no es vessés més sang. El diumenge, 19 de juliol del 1936, diada memorable, els canons del poble obriren forat en l'edifici de la Capitania insurgent i el cap dels rebels, el general Goded, pres a la Generalitat, havia de demanar el mateix que les circumstàncies obligaren llavors al President de Catalunya. No cal dir que ens considerem venjats.

* * *

Jaume Carner digué anys enrera unes frases definitives, que havien d'esdevenir profètiques, i és llàstima que no fossin recollides al seu temps, car ens hauríem estalviat moltes coses desagradables. Digué Carner: «O la República acaba amb Joan March, o March acabarà amb la República». Doncs bé; en la darrera sublevació feixista, el contrabandista March ha finançat la revolta. Es clar que ell es troba a l'estranger, en lloc segur, però ha deixat ací terres i béns, dels quals es deu haver apropiat ja la República.

* * *

BLENOSIL

guareix ràpidament la
BLENORRAGIA

Sense lavatges ni injeccions, per crònica, rebel i antiga que sigui. No perjudica.

Venda a BARCELONA: Segalá, Andreu, Específicos Pelayo, Martí, V. Ferrer, Específicos Universidad, La Cruz, Genové, Germana, Folguera, Coma, Específicos La Cruz (çants) i tots altres Centres d'Específics i Farmàcies.

A MADRID: Joan Martí. - A PALMA: Cooperativa Farmacèutica Balear. - A VALENCIA: A. Gamir. A SAQAGOSSA: S. A. Farmacèutica Aragonesa.

Els «caballeros» sublevats són molt «bizarros». Van portar enganxats els soldats fent-los cleure l'una cosa per l'altra i després que foren rebutjats per l'heroica actitud del poble i de les forces lleials, van fugir al so de cames ajudeume, deixant abandonats els soldats que havien arrossegat amb traïdoria i mala fe. Hi ha alguna «laureada» per a aquests valents de saló i de sala de banderes?

* * *

En els temples, malaguanyada-

ment, aquests dies, amb dany per a

l'art i la història, si bé la ira del poble era més que justificada, hi havia molts sants que gaudien de gran crèdit en l'art de fer miracles. El que en les presents circumstàncies hagin fet vaga de fets prodigiosos, es presta a molts comentaris i cap de bo per a la clericalla.

* * *

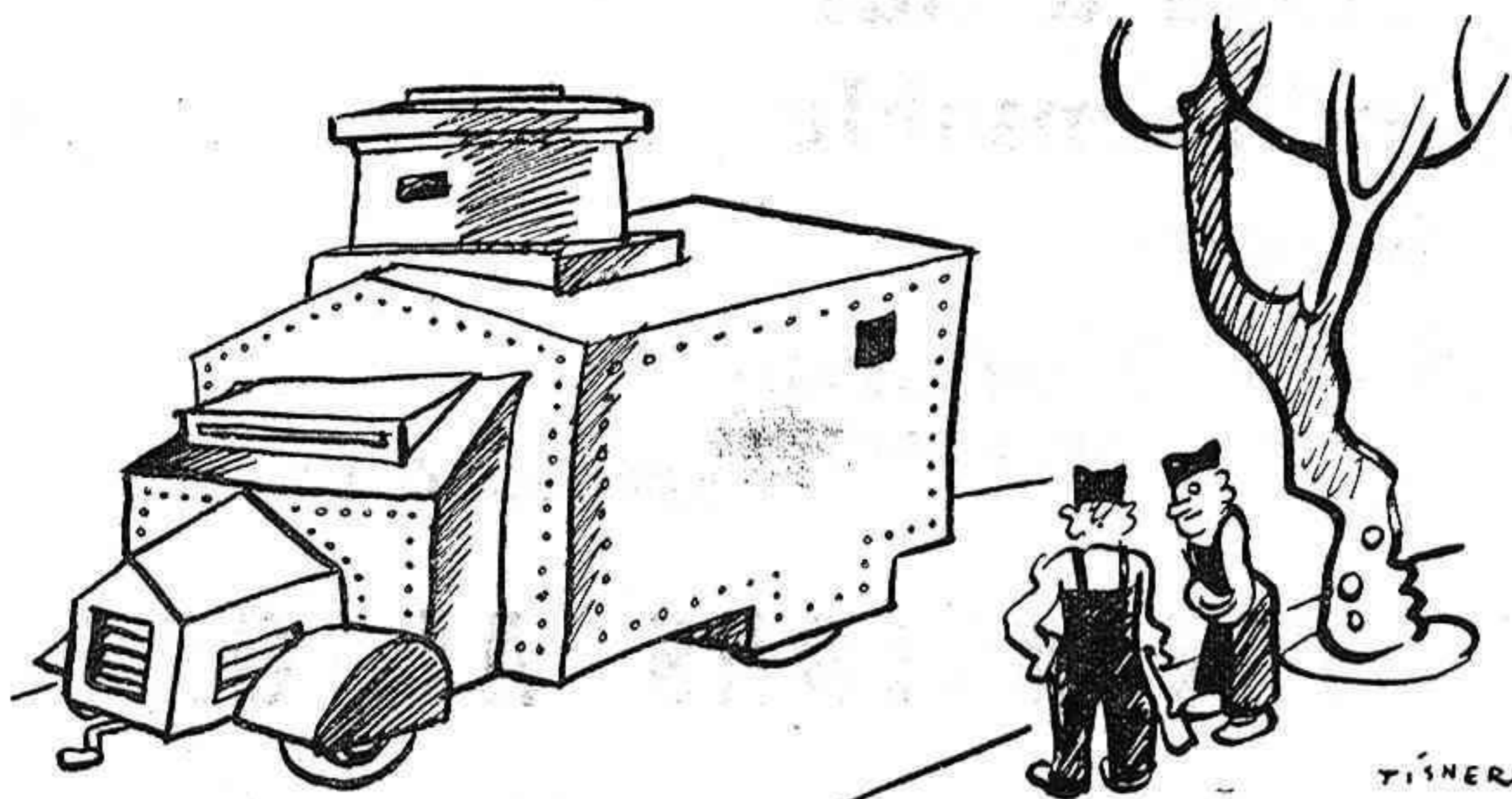
Els Jocs Olímpics barcelonins, si no han pogut desenvolupar-se d'acord amb el programa establert, cal convenir que han ofert uns números insospitats de gran força i estil. Els estrangers que han vingut a Barcelona no es poden considerar decebuts. Se'ls ha donat més espectacle del que hom els prometia.

* * *

L'única anècdota heroica per compte dels feixistes barcelonins ha anat a càrrec d'aquella senyora del carrer de Rocafort que va obrir els balcons de casa seva i es posà a tocar la «Marxa reial» al piano. L'èxit fou esclatant. Al so de l'airosa marxa, van marxar cap al carrer, com si caminessin sols, tots els mobles del pis.

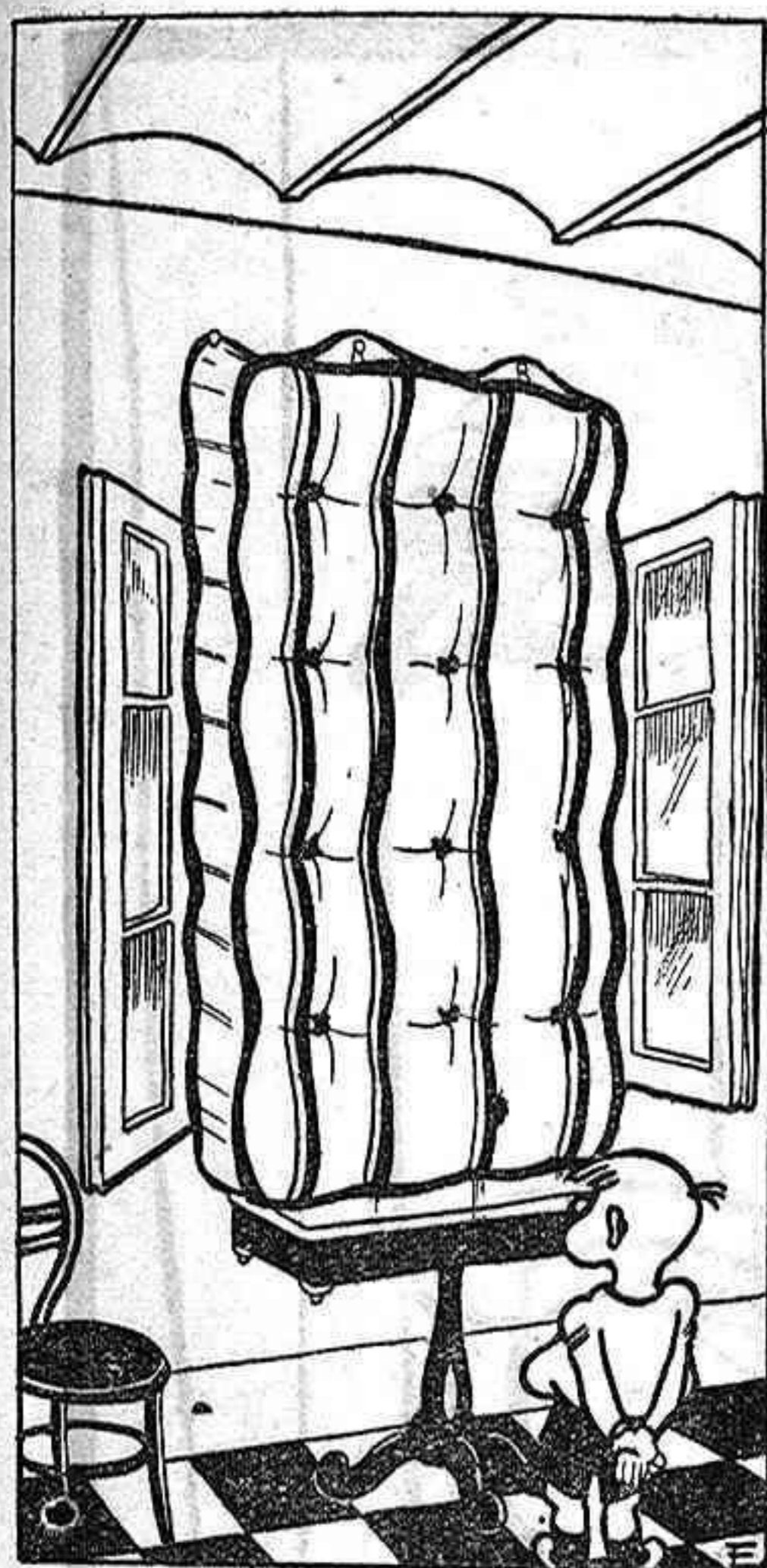
* * *

Després de cinc anys de paciència suïcida i de generositat mal agraïda, la República s'ha vist obligada a fer justícia inflexible i inexorable. El no haver castigat a la «sanjurjada» va portar l'assalt de les dretes i el sagnant octubre; la indulgència dels republicans, va donar delit a la militarada. Ara, s'ha acabat la clemència i les contemplacions. Enemics del vessament de sang i de les execucions capitals, no ens resta més remei que emprar aquestes armes per a aixafar l'ene-

LA RAÓ DE LA FORÇA

—¿I a dintre què hi ha?
—El poble!

—No sé pas com m'ho faré per dormir a peu dret.

mic que vol la nostra destrucció. A més, qui paga amb la mateixa moneda que ha rebut, no deu res.

* * *

Fet i fet, la lluita actual no és més, i és molt, que l'enfrontament tràgic i decisiu de l'Espanya de pandereta, vella, rònega i desarticulada, amb la nova Espanya del treball i de la dignitat humana. A un cantó, formen els militars fanfarons i traïdors, els ensotanats bruts, lascius i esgarrapacristos, els «señoritos» degenerats i ganduls, tot amantit amb la salsa de torejadors

com Guerrita, Algabeño i Cañero i artistes (?) com Fleta, el qual usa, per modèstia, el nom de mare, amagant-se el cognom de Burro, que li escau com l'anell al dit, amb perdó sigui dit de la sofrida classe de rucs de tercera categoria. Ens diuen de més a més, que s'ha afegit a la tropa de l'Espanya negra i pintoresca, aquell sabiàs tan trist de Salamanca, Don Miguel de Unamuno, que, amb el seu posat de mussol, vindrà a donar la nota escaient a l'espanyolada.

Per l'altra banda, no cal dir-ho, hi ha la joventut, la idealitat i l'esforç i una concepció, característicament catalana, de l'Estat nou que s'està forjant.

* * *

Un pròcer que abans trepitjava fort i parlava alt per a fer remarcar la seva presència i que ara s'escorre com una gallina mullada, mirant de passar despercebut sota el vestit més tronat que ha trobat a casa seva, ens deia confidencialment, a cau d'orella: —Aquest any, al Liceu, només s'hi veuran calçotets i samarretes. Això diuen i pensen molts «senyors». Es que quan ells manaven, anaven al Liceu sense calçotets i sense samarreta?

* * *

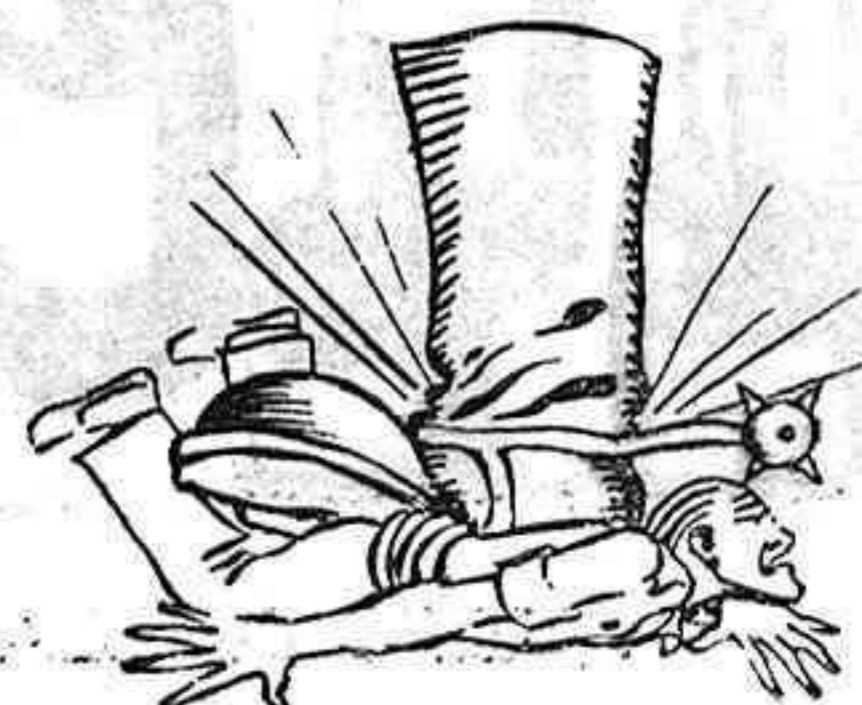
S'ha parlat dels corbs de la victòria. Ens entendriem millor, si hom fes una esbandida de dretistes camuflats que s'entafuren en els centres oficials, en les organitzacions populars, portant l'aigua al propi molí, quan no fan d'espies, a títol de tècnics. Compte amb els «tècnics»!

* * *

A tots els porcs els arriba...

Ara o mai. El poble ha de prendre possessió del castell de Montjuïc i com més aviat millor. Convé, per moltes raons, que la vella i maleïda fortalesa, xopa de sang proletària, sigui redimida de la seva tràgica llegenda. Ens deixarem passar, també, aquesta ocasió única?

JOAN ARÚS (a) FALÉS

LA PRIMERA DE CATALUNYA

**S'adornen carrers salons
i Envelats de totes mides
luxosos i senzills**

Avinguda de València, 74

Telèfon 33 - Encàrrecs a Barcelona: Ideal Bar, Unió, 4

MOLINS DE REI

QUEIPO DE LLANO, EL SALVADOR D'ESPANYA PARLA PER RADIO.